REMISSVAR
2026-10-31
s.remissvar@regeringskansliet.se
kopia: s.sf@regeringskansliet.se
Diarienummer S2026/01524

Remissvar från Småföretagarnas Riksförbund avseende promemorian Sjukpenninggrundande inkomst för personer med inkomst av näringsverksamhet

Småföretagarnas Riksförbund är ett förbund av småföretagare för småföretagare och har som syfte att påverka politiska beslut för att göra det tryggt, enkelt och lönsamt att driva företag. Förbundets näringspolitiska program inrymmer förslag på vad som behöver förändras och förbättras för att stärka företagsklimatet för mikro- och småföretag på ett nationellt plan.

Om förslaget

Socialdepartementet föreslår att den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) för egenföretagare ska beräknas utifrån överskottet av aktiv näringsverksamhet enligt beslut om slutlig skatt – antingen det senaste årets överskott eller genomsnittet av de två föregående årens, beroende på vilket som är högst. För kombinatörer föreslås en ny beräkningsregel för inkomsten av anställning. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2028.

Ställningstagande

Småföretagarnas Riksförbund **tillstyrker delvis** förslaget.

Den som blir sjuk eller får barn ska kunna lita på att ersättningen fungerar – oavsett om man är anställd eller driver eget. För många av förbundets medlemmar är det inte så i dag. De vet inte vad de får förrän det är för sent att planera, väntar ofta länge på besked och upplever att ersättningen inte speglar vad de faktiskt tjänar. Det är en tyst men verklig broms för företagandet i Sverige: människor avstår från att starta, eller låter bli att satsa fullt ut på sitt företag.

Förbundet välkomnar därför att regeringen tar sig an frågan. Att SGI ska bygga på aktiv näringsverksamhet och på uppgifter som redan finns hos Skatteverket är rätt väg. Det knyter ersättningen till de egenavgifter företagaren betalar, och det gör det möjligt att räkna ut sitt skydd i förväg. Den delen tillstyrker förbundet.

Men ett förslag ska bedömas efter vad det gör för den enskilda företagaren. Där räcker promemorian inte till.

Fyra av fem företagare lämnas utanför

Av de drygt 477 000 personer som har inkomst av aktiv näringsverksamhet beräknas bara omkring 82 000 omfattas av den nya regeln. Resten får behålla dagens regler – och alla får ett system som nu har två spår i stället för ett. Det är svårt att se hur det gör det enklare att vara företagare. En reform av det här slaget måste gälla alla som driver eget. Förbundet vill

se en lösning som bygger vidare på betänkandet Ett förbättrat trygghetssystem för företagare (SOU 2021:98).

Verkligheten i ett litet företag ser inte ut som ett snitt

En frisör som byter lokal, en snickare som köper ny maskin eller en konsult som tappar sin största kund kan få ett svagt år på pappret, utan att verksamheten i grunden har förändrats. Omvänt kan ett företag som vuxit snabbt få en ersättning som ligger långt under dagens inkomst, eftersom underlaget är flera år gammalt. Att det högsta av två beräkningar ska gälla är bra, men det räcker inte. Företagaren måste kunna begära att SGI prövas utifrån hur verksamheten faktiskt ser ut i dag.

Samma sak gäller den som haft några förlustår. Tidigare underskott ska enligt skattereglerna kvittas mot senare vinster, vilket kan göra att ett lönsamt företag ändå visar underskott i deklarationen. I dag påverkar det inte SGI. Promemorian förklarar inte vad som händer med den regeln. Det måste klargöras – annars riskerar den som just tagit sig igenom en svår period att straffas en gång till.

Kombinatörerna – morgondagens företagare

Många av förbundets medlemmar började med företaget vid sidan av en anställning. Det är ofta så nya företag växer fram. Förslaget ger kombinatören besked om en lägsta nivå för anställningsinkomsten, men inte om vilken ersättning som gäller när allt räknas samman. Det löser inte det verkliga problemet. Den som funderar på att gå från deltid till heltid i sitt företag behöver veta vad det betyder för tryggheten. Förbundet anser att den här delen behöver arbetas om.

Tekniska frågor som får stora följder

Promemorian föreslår att äldre inkomster ska räknas upp med prisbasbeloppet i stället för det förhöjda prisbasbeloppet. Det kan låta som en detalj, men det påverkar ersättningsnivån och har inte analyserats. Förbundet kan inte tillstyrka det utan en konsekvensanalys. Om SGI framöver bygger på historiska inkomster bör dessutom reduktionsfaktorn 0,97 tas bort för näringsinkomster, eftersom den infördes just i väntan på en sådan modell.

Företagaren måste förstå sina val

Avsättningar till periodiseringsfond och expansionsfond är vanliga och sunda sätt att stärka företaget, men de minskar överskottet och därmed ersättningen. Få företagare känner till det. Försäkringskassan och Skatteverket bör därför ge tydlig vägledning, gärna med ett enkelt digitalt verktyg där man kan se sin beräknade SGI innan man fattar beslut.

Avslutande synpunkter

Förbundet delar promemorians mål, men inte bedömningen att förslaget når dit. Regeringen bör ta tillvara det som är bra – kopplingen till slutlig skatt och aktiv näringsverksamhet – och arbeta vidare så att reformen gäller alla egenföretagare, tar hänsyn till varierande inkomster och ger kombinatörer ett tydligt besked. Det arbetet bör inte dra ut på tiden; företagarna har väntat länge nog. På sikt krävs också fler steg, bland annat färre karensdagar för egenföretagare, för att det ska bli lika tryggt att driva eget som att vara anställd.

Ghassan Ghaziri
Ordförande Småföretagarnas Riksförbund

Caroline Szyber
Vice ordförande Småföretagarnas Riksförbund